

1) Hoe lees ik een tekst?

Een tekst lezen is iets anders dan een tekst leren. Deze vaardigheid behandelt het zogenaamde oriënterend lezen. Dit noemt men ook wel verkennend of extensief lezen. Je leest een tekst alleen maar oriënterend als je bijvoorbeeld: een les gaat voorbereiden; voor een werkstuk of onderzoek wilt weten wat de hoofdzaken van een tekst zijn.

a) Wat is het doel waarvoor ik een tekst ga lezen?

Vraag je af wat precies de opdracht of je doel is.

b) Bekijk eerst globaal de gehele tekst

Daarbij let je alleen op:

- titel;
- kopjes;
- onderstreepte, *schuin*- of **vetgedrukte tekst**;
- illustraties;
- puntsgewijze onderverdeling (1, 2, 3, ...)

c) Maak een startschema

De titel schrijf je in het midden, daaromheen de kopjes of de belangrijkste woorden en begrippen.

d) Wat weet ik hier al van?

Schrijf dat in een paar woorden even op.

e) Lees nu pas de tekst door

Let altijd op woorden die snel de weg wijzen. Bijvoorbeeld: ten eerste, ten tweede, ten slotte, in het bijzonder, daaruit volgt, maar, echter en bovendien.

f) Weet ik nu waar deze tekst over gaat?

Bij oriënterend lezen gaat het erom dat je weet wat de hoofdzaken van een tekst zijn. Stel jezelf eventueel nog de 5 'W' vragen: wie, wat, waar, wanneer en waarom.

g) Houd je aandacht erbij

Als je je niet kunt concentreren: vaardigheid 12 geeft een stappenplan om daar iets aan te doen.

2) Hoe leer ik een tekst?

Een tekst leer je niet door die een paar keer door te lezen. Teksten leer je pas goed door er op verschillende manieren mee te werken. Deze stappen kun je bij iedere tekst die je gaat leren, gebruiken.

a) Wat moet je straks kennen en kunnen?

Als je een tekst gaat leren, bekijk je eerst wat voor soort taak je op hebt gekregen. Wat moet je precies kennen? Moet je vragen kunnen beantwoorden? Moet je het zó goed begrijpen en onthouden dat je het in de les kan gebruiken? Wat voor soort vragen zal je leraar stellen? Moet je het kunnen toepassen? Moet je verbanden kunnen leggen?

b) Waarin ben je juist goed of nog niet zo goed?

Wat voor cijfer haalde je de vorige keer voor een toets over teksten leren? Wat waren toen je zwakke plekken?

c) Denk aan je planning

Met een planning weet je wat je nog moet doen en hoeveel tijd dat kost.

d) Bekijk eerst globaal de gehele tekst

Daarbij let je alleen op: titel; kopjes; onderstreepte of *schuin-* of **vetgedrukte** te kst; illustraties; puntsgewijze onderverdeling (1, 2, 3, ...

e) Maak een startschema

De titel schrijf je in het midden, daaromheen de kopjes of de belangrijkste woorden en begrippen.

f) Wat weet je hier al van?

Schrijf dat in een paar woorden even op en koppel dat aan je startschema.

g) Waar gaat het over, denk je?

Stel jezelf de 5 'W' vragen: wie, wat, waar, wanneer en waarom.

h) Lees nu pas de tekst goed door

Een goede manier is de eerste en de laatste zin van iedere alinea te lezen en te voorspellen wat er in de tussenliggende zinnen staat. Kijk of je voorspelling klopt door daarna de hele alinea te lezen. Let vooral op signaalwoorden. Signaalwoorden vertellen je wat voor soort tekst er staat. Als je dat weet, kun je makkelijker belangrijke informatie vinden. Er zijn drie soorten tekst met daarbij horende signaalwoorden.

1. opsomming 2. iets belangrijks 3. oorzaak en gevolg met uitleg

<i>signaalwoorden:</i>	<i>signaalwoorden:</i>	<i>signaalwoorden:</i>
ten eerste	want	omdat
ten tweede	daarom	doordat
en ook	daardoor	daardoor
bovendien	dus	dan
tot slot	omdat	daarop
uiteindelijk	om	
voorts	doordat	
	aangezien	
	bijvoorbeeld	

i) Haal het belangrijkste uit de alinea's en maak hiervan per alinea een schemaatje

Let daarbij altijd op kernwoorden. Vertel jezelf waarom je iets belangrijk vindt.

Voeg alle schemaatjes samen tot een groot schema, je zult zien dat je dan verbanden kunt leggen.

j) Begrijp je de stof?

Tijdens het leren bekijk je of je snapt waar het over gaat. Probeer steeds kort, in je eigen woorden, samen te vatten wat je per alinea hebt gelezen. Bekijk dus wat je wel of niet snapt en of het klopt met wat je zelf al wist (stap f).

k) Vertel de tekst na, aan de hand van je tekstschema

Dit doe je dus zonder de tekst! Als het goed is, kun je nu uitleggen aan iemand die de tekst niet kent: waar het over gaat en wat de belangrijkste zaken uit de tekst zijn.

l) Overhoor jezelf

Wat voor soort vragen zou je docent bedenken? Kun je die vragen ook beantwoorden? Stel jezelf drie soorten vragen: kennisvragen, inzichtsvragen en toepassingsvragen. Zie vaardigheid 13.

m) Ken je nog niet alles?

Maak een lijstje van de dingen die je nog niet snapt. Besteed daar extra aandacht aan door: aan iemand exact te vertellen wat je niet begrijpt, daardoor wordt je probleem helderder; die stukken tekst nog eens goed door te lezen; aan een klasgenoot te vragen hoe het zit; aan je docent uitleg te vragen.

n) Wat kun je leren van een toets of proefwerk?

Van je (leer)fouten kun je veel leren. Heb je goed gescoord, dan kun je daarvan ook leren. Hoe kwam dat?

3) Hoe maak ik een samenvatting?

Je kunt een samenvatting maken voor het leren van een toets of omdat je de leerstof later nog nodig hebt. Een samenvatting kun je ook voor anderen maken, bijvoorbeeld als je samen een project uitvoert. Hieronder staan de stappen waaruit deze vaardigheid bestaat. Deze stappen kun je uiteraard bij iedere tekst die je gaat samenvatten, gebruiken.

a) Wat moet je straks kennen en kunnen?

Bijvoorbeeld: je wilt voor jezelf een samenvatting maken die je later nog nodig hebt.

b) Wat zijn ie zwakke kanten bij deze taak?

Bijvoorbeeld: je schrijft te veel op of je kunt moeilijk de hoofd- en bijzaken er uit halen.

c) Neem je schemaatjes van iedere alinea

In vaardigheid nr. 2 'Hoe leer ik een tekst?' stap i, heb je gezien dat je per alinea een schemaatje maakt. Die schemaatjes kun je nu prima gebruiken.

d) Verander ieder schemaatje in een paar zinnen

Het centrale begrip van ieder schema is het kopje boven iedere alinea. Schrijf de verschillende kernwoorden in een logische volgorde, zodat de samenhang goed duidelijk wordt. Gebruik daarbij verbindingswoorden als: omdat, immers, daardoor, want, het gevolg is....

e) Geef de samenvatting een titel en vermeld de bron en de datum

f) Controleer de samenvatting

Staan alle kernbegrippen uit de schema's in de samenvatting? Lees je samenvatting hardop aan jezelf voor. Weet je zeker dat de samenvatting duidelijk genoeg is en dat je deze later nog begrijpt?

g) Wat kun je leren van een toets?

Van je (leer)fouten kun je veel leren. Heb je goed gescoord, dan kun je daarvan ook leren. Hoe kwam dat

4) Hoe leer ik begrippen?

Deze vaardigheid gebruik je als je een moeilijk woord wilt onthouden of begrijpen. Kijk naar het voorbeeld op de pagina hiernaast. Hieronder staan de stappen waaruit deze vaardigheid bestaat. Deze stappen kun je uiteraard altijd bij het leren van begrippen toepassen.

a) Wat moet ie straks kennen en kunnen?

Wat word je precies gevraagd? Moet je de definitie kennen, globaal of precies zoals in het boek? Of moet je het begrip ook (in een groter verband) kunnen toepassen?

b) Wat zijn je zwakke kanten bij deze taak?

Bijvoorbeeld: je hebt moeite een definitie in je hoofd te stampen.

c) Neem deze leertaak in ie planning op

Door een planning te maken, krijg je overzicht over wat je nog moet doen en hoeveel tijd dat kost.

d) Verdeel het begrip in lettergrepen

Een moeilijk woord kun je makkelijker begrijpen door het in onderdelen te bekijken.

Bijvoorbeeld 'broeikas effect'. Dit is het opwarmen van de aarde doordat een koolzuurgaslaag om de aarde als een soort broeikas gaat werken. Zie je het voor je?

e) Wat weet ie er al van? Maak er een klein begrippennet van

Oftewel: je voorkennis activeren. Hierdoor laat je nieuwe kennis aansluiten op oude kennis. Daardoor onthoud je beter.

f) Zoek de definitie van het begrip op

De definitie van een woord maakt al meer duidelijk. Probeer die in je eigen woorden uit te leggen. Wat is de definitie van 'klimaat'? Dat is de toestand van het weer op langere termijn. Dat betekent dus *niet* het weer van vandaag of deze zomer.

g) Vul je begrippennet nu verder aan

Pak je schema van stap e erbij en:

- kijk of je een verband kunt leggen met begrippen die je al kent; vul het schema dus aan;
- bedenk een plaatje: probeer bij het begrip in gedachten een plaatje te maken. Of maak er een tekeningetje van. Beelden kun je namelijk makkelijk onthouden;
- gebruik je zintuigen: soms kun je bij begrippen een voorstelling maken hoe iets ruikt, voelt of smaakt;
- gevoelens: stel je voor welke gevoelens bij een begrip kunnen passen.

h) Ken je alles goed?

Het is altijd van belang om te controleren wat je hebt geleerd. Dus: ken je het letterlijk? Ken je het globaal? Kun je het toepassen?

Een krachtige manier om te controleren of je begrippen kent, is het definiëren van het begrip aan de hand van het gemaakte begrippennet.

5) Hoe leer ik woordjes?

Deze vaardigheid gaat over het leren van woordjes in of uit een vreemde taal. Hieronder staan de stappen waaruit deze vaardigheid bestaat. Deze stappen kun je uiteraard altijd bij het leren van woordjes in of uit alle talen toepassen.

a) Wat moet je straks kennen en kunnen?

Wat word je precies gevraagd? Moet je de uitspraak kennen, de schrijf-wijze, Engels

-Nederlands of Nederlands -Engels, of allebei? Moet je de woorden kunnen gebruiken in een zin?

b) Wat zijn je zwakke kanten bij deze taak?

Bijvoorbeeld: je denkt al gauw dat je het aardig kent, maar je contro-leert jezelf niet.

c) Verdeel de woordjes in groepjes

Probeer groepjes te maken van woorden die met elkaar te maken hebben.

d) Maak indien nodig een planning

Probeer niet teveel woordjes tegelijk te leren. Bijvoorbeeld maximaal 10 per keer.

e) Spreek het woord eerst hardop uit

Luister kritisch naar je uitspraak.

f) Ken je de betekenis van het woord?

Als je de betekenis niet kent, zet je een van de volgende stappen:

- Probeer het woord te raden aan de hand van de tekst waarin het staat.

Stop *niet* met lezen als je een moeilijk woord tegenkomt. Je zult zien dat er andere woorden volgen die je helpen het onbekende woord te herkennen.

- **Herken je het woord of delen van het woord** in een andere taal? 'Expliquer' kun je afleiden van het Engelse 'to explain'. Delicious in het Engels, lijkt op délicieux in het Frans en op delicatessen in het Nederlands.

- Maak met het woord een begrippennet. Het onthouden van een woord gebeurt het beste door het te verbinden met andere woorden.

- Gebruik de klank-beeld-methode.

Bijvoorbeeld het Engelse woord 'tenant' = huurder. De klank van het woord tenant lijkt op 'tent'. Een tent biedt je een dak boven het hoofd (beeld), je woont er als het ware in, net als in het huis dat je huurt. Je probeert dus aan de klank van het vreemde woord een woord te verbinden dat je kent en daarmee maak je een beeld dat je kunt koppelen aan de Nederlandse vertaling.

g) Pas als je de betekenis goed kent, leer je de spelling

- Bedek de woorden die je gaat leren. Spreek het Nederlandse woord uit en schrijf daarna het te leren woord op. Spreek het woord uit nadat je het opgeschreven hebt.

- Controleer het geschreven woord en onderstreep eventuele foutjes.

- Probeer een ezelsbruggetje te verzinnen bij een fout. De Franse uitgang 'eau' onthoud je bijvoorbeeld door: 'een akelige uitgang.'

h) Ken je alles goed?

Overhoor de woordjes in een wisselende volgorde. Kijk de dag erna of je de woordjes nog kent.

6) Hoe maak ik een verhaaltjessom?

Een verhaaltjessom los je het beste stap voor stap op. Je moet dus niet direct de uitkomst willen geven.

a) Lees het verhaaltje tot aan de vraag

Lees alleen het verhaaltje en nog niet de vraag. Sta stil bij elke zin. Zie je de situatie in gedachten voor je?

b) Maak een schets (indien mogelijk) en schrijf de belangrijkste gegevens op

Zet de gegevens puntsgewijs op een rijtje. Kun je er een schets bij maken?

c) Ga na of je de situatie begrijpt

Vertel het verhaal in eigen woorden na (in gedachten of hardop). Leg de begrippen uit.

d) Voorspel de vraag en jouw aanpak

Wat zal de vraag zijn? Vraag je af wat de hoofdpersoon wil weten. Of: wat kan je met deze gegevens uitrekenen? Bedenk ook een globale aanpak. Heb je zo'n probleem al eens eerder opgelost?

e) Lees nu pas de vraag en schrijf hem op

Lees nu pas de vraag. Noteer in een paar woorden wat er wordt gevraagd. Had je de vraag goed voorspeld? Moet je jouw aanpak veranderen?

f) Wat is je eerste stap?

Bij verhaaltjessommen overzie je soms niet de hele oplossing van te voren. Ga dan op zoek naar een zinvolle eerste stap. Wat kan je met de gegevens uitrekenen? Durf aan de slag te gaan, ook al weet je niet zeker of je op de goede weg bent.

g) Werk stapsgewijs

Zet de verschillende stappen uit jouw berekening duidelijk onder elkaar op papier. Het helpt je het overzicht te bewaren en logisch na te denken. De verschillende stappen zijn ook eenvoudig na te kijken. Bovendien begrijpt je docent wat je hebt gedaan.

h) Wat betekent dat getal?

Bij het oplossen van een verhaaltjessom leveren de verschillende stappen antwoorden op waarmee je vaak verder moet rekenen. Door met een paar woorden op te schrijven wat de betekenis van het getal is, help je jezelf bij het vinden van de volgende stap. Laat na het uitrekenen van de som een regel wit open. Geef antwoord in een zin. Lees nogmaals de vraag. Is jouw antwoord een passende oplossing op het probleem?

i) Reken de oplossing na

Controleer je berekening op rekenfouten. Reken elke stap na.

j) Gebruik bij het nakijken geen gum of correctiepen

Bij het nakijken (met bijvoorbeeld het antwoordenboek) is het verstandig door het foute antwoord slechts een streep te halen. Zo kun je nog nagaan wat je verkeerd hebt gedaan. Noteer verbeteringen en aanvullingen daarom met een afwijkende kleur.

k) Verbeter eerst zelf de som

Probeer een fout of onvolledig antwoord zelf te verbeteren voordat je hulp vraagt. Waar ging het mis? Maak de opgave (gedeeltelijk) opnieuw.

l) Onderzoek wat je hebt geleerd

Zijn er nog andere manieren om deze som op te lossen? Noteer deze alternatieven. Lees nogmaals de vraag en de oplossing(en). Wat heb je bij het maken van deze opgave geleerd? Weet je hoe je dit soort sommen voortaan aan moet pakken?

7) Hoe maak ik een toets?

Een toets, proefwerk of s.o. maken vereist een goede voorbereiding. Ook is het nodig dat je je zwakke plekken bij de leerstof kent. Deze vaardigheid bevat alle stappen die nodig zijn om je te helpen met de voorbereiding, het leren en het maken van een toets.

a) Maak een planning

Schat de tijd die je nodig hebt voor het leren, zo goed mogelijk in. Plan ook je pauzes en de herhaaltijd. Zie vaardigheid 10.

b) Probeer ook je cijfer in te schatten

c) Houd je huiswerk bij

Dat is logisch, zul je zeggen. Toch is het goed bijhouden van je huiswerk noodzakelijk om de opbouw in de leerstof te kunnen volgen.

d) Noteer wat je echt moeilijk vindt

Er zijn altijd wel onderdelen in een les of hoofdstuk die moeilijk voor je zullen blijven. Noteer die en vraag om uitleg aan je docent of een klasgenoot.

e) Oriënteer je op de toets

Vóór je begint met het leren van een toets, stel je jezelf vragen om overzicht over de leerstof te krijgen. Bijvoorbeeld:

- Welke stof moet ik precies kennen?
- Wat moet ik ermee kunnen doen?
- Moet ik verbanden kunnen leggen?
- Wat vindt mijn leraar belangrijk?
- Worden er meerkeuze- of open vragen gesteld?

f) Overhoor jezelf

Controleer altijd of je alles wel kent. Gebruik daarvoor bijvoorbeeld vaardigheid 10.

g) Pak je toets effectief aan

- Stel vast hoeveel tijd je hebt voor het maken van de vragen en opdrachten.
- Stel ook vast hoeveel tijd je nodig hebt voor controle.
- Lees alle vragen en opdrachten globaal door.
- Begin met de opdrachten die je in ieder geval goed kunt maken.

h) Beantwoord meerkeuzevragen systematisch

Ga als volgt te werk:

Lees alleen de vragen en dek de antwoorden af.

Werk volgens het ronde-systeem:

- Vul in de eerste ronde alleen de **makkelijke** vragen in. Sla over wat je niet weet en zet een streepje - voor deze vragen.
- In de tweede ronde vul je de **moeilijke** vragen in. Maak van het - een +. Sla de zeer moeilijke vragen over.
- Vul in de derde ronde de **zeer moeilijke** vragen in.

i) Open vragen behandel je als volgt

- Houd er rekening mee als de vragen punten opleveren.
- Onderstreep in de vragen wat je gevraagd wordt. Bijvoorbeeld: *beschrijf, verklaar, reken uit, geeft het verband aan tussen*, enzovoort.
- Begin niet meteen met schrijven, maar schrijf in klad een schema met je antwoorden.
- Noteer de kernbegrippen die je in je antwoord gaat gebruiken. Schrijf daarna je antwoord uit en bepaal de volgorde waarin je de kernbegrippen gaat gebruiken.
- Laat bij je antwoord altijd een paar regels open als je er later nog iets bij wilt schrijven.
- Kom je in tijdnood, lever dan in ieder geval de antwoordschema's in van de vragen die je niet in het net hebt geschreven.

j) Probeer te leren van je toets

Als je je proefwerk terug krijgt, kijk je natuurlijk welke fouten je hebt gemaakt. Bekijk ook hoe je hebt geleerd.

Houd je cijferplanner bij door je behaalde cijfer in te vullen en erbij te schrijven waar je in het vervolg op moet letten.

Bijvoorbeeld: 'Ik kon de stof niet in nieuwe situaties toepassen', 'Volgende keer beter plannen', 'Woordjes ook goed leren opschrijven'.

8) Hoe maak ik een planning voor de korte termijn?

Kom je vaak tijd tekort? Heb je je huiswerk vaak te laat af? Heb je het idee dat je te weinig vrije tijd hebt? Zit je weleens te luieren terwijl je weet: 'Ik moet m'n huiswerk doen?' Vind je het moeilijk om aan je huiswerk te beginnen? Ken je het gevoel van een heleboel te moeten doen en niet weten waar je moet beginnen? Met het maken van een planning los je die problemen op.

a) Zet alle activiteiten op een rij

Kijk in je agenda. Voor welke vakken heb je deze en volgende dagen huiswerk? Let op: verwar een planning niet met je agenda. In een agenda schrijf je alleen je huiswerk dat op die dag af *moet zijn*. In je planning staat op welke dagen je eraan *werkt*. Vergeet je privé-activiteiten niet.

b) Geef aan welke tijdstippen vast staan

c) Geef aan hoe lang alles gaat duren

Plan altijd wat meer tijd in plaats van te weinig; het geeft een lekker gevoel als je eerder klaar bent. Neem ook je vrije tijd in je planning op. Hoef je niet meer onrustig aan je huiswerk te zitten of kun je relaxed tv kijken.

d) Zet alles in een logische volgorde

Gebruik een wekschema. Maak zo'n schema niet te klein; neem minimaal een A4-vel. Als het nodig is, maak je een overzicht per dag. Houd altijd rekening met:

- het belangrijkste eerst: dat zijn de proefwerken en s.o.'s;
- denk altijd aan het herhalen van de leerstof;
- leer- en maakwerk afwisselen. Door afwisseling wordt je huiswerk minder saai;
- talen niet na elkaar maken of leren;
- denk aan het nemen van pauzes. Ieder half uur 5 minuten, ieder uur 10 minuten.

e) Streep weg wat teveel is

9) Hoe maak ik een planning voor de lange termijn?

Deze planning kun je gebruiken voor een project, werkstuk, onderzoek, het lezen van boeken of voor de lange-termijnplanning voor een aantal vakken.

a) Wat wordt er van je verwacht?

Bekijk precies de opdracht of je doel. Schrijf dat in een schema.

b) Verdeel de taak in hanteerbare onderdelen

Hierdoor krijg je een beter overzicht en kun je beter plannen. Probeer per vak of project de onderdelen in je schema te zetten.

c) Schat de benodigde tijd voor ieder onderdeel

Vul je schema aan met een schatting van de tijd.

d) Maak een tijdbalkplanning

- Dit is een planning waarin je verticaal de tijd zet. je noteert bijvoorbeeld de nummers van de weken, of de datum van de maandagen van iedere week, onder elkaar.
- Daarna noteer je de taken die voor die week vastliggen en die veel tijd kosten. Dat kunnen natuurlijk ook privé- bezigheden zijn.
- Vervolgens noteer je per vak of project alle momenten die vastliggen. Bijvoorbeeld: inleverdata en toetsen. Onderstreep die.
- Per week noteer je hoeveel uur je hebt voor zelfstudie.
- Daarna ga je de onderdelen verdelen over de tijdbalk. Per vak of onderdeel noteer je van boven naar beneden: wat je die week wilt gaan doen en hoeveel uur je daaraan wilt besteden.
- Per week controleer je nu of het aantal geplande uren overeenkomt met de eraan bestede uren.

10) Hoe kan ik mezelf overhoren?

Na het leren controleer je of je alles kent en begrijpt. De handigste manier om dat te doen, is het stellen van vragen. je overhoort jezelf dan. Houd er ook rekening mee welke vragen je docent graag stelt. Hieronder staan drie soorten vragen. Besteed vooral aandacht aan de tweede en derde groep vragen. De tabel hiernaast kun je kopiëren en gebruiken bij het overhoren.

a) Kennisvragen

- Hoeveel is ... ?
- Wat is ... ?
- Wat betekent ... ?
- Wie ... ?
- Wanneer ... ?
- Waar ... ?
- Noem een eigenschap van ...
- Wat zijn de kenmerken van ... ?
- Geef de definitie van ...

b) Inzichtsragen

- Hoe komt het dat ... ?
- Wat is het gevolg van ... ?
- Wat is de oorzaak van ... >
- Wat gaat meestal vooraf aan ... ?
- Wat gebeurt er als ... ?
- Wat volgt er meestal op ... ?
- Hoe verklaar je dat ... ?
- Wat is het verband tussen ... en ... ? Waarom ... ?
- Wat is het verschil tussen ... en ... ?
- Wat is de overeenkomst tussen ... en ... ?

c) Toepassingsvragen

- Waarmee moet je rekening houden als ... ?
- Waar moet je op letten bij ... ?
- Hoe kun je voorkomen dat ... ?
- Hoe kun je bereiken dat ... ?
- Is belangrijk voor ... ?
- Zo ja, waarom?
- Zo nee, waarom niet?
- Gebruik deze regel bij de volgende zinnen ...
- Laat zien dat ...

Bereken ...

11) Leer ik wel op de goede manier?

Als je klaar bent met een leertaak, stel je jezelf een aantal vragen. je leert van je ervaring waardoor je een volgende keer zo'n taak beter kunt uitvoeren. Met deze vaardigheid controleer je dus niet of je iets kent of begrijpt, maar of je *manier* van leren goed is geweest.

a) Wat wilde je bereiken?

Wat moest je kennen of kunnen?

b) Hoe wilde je dat bereiken?

Je hebt bedacht wat je al wist en wat je sterke en zwakke kanten waren.

c) Wat ging goed?

De manier van leren die goed ging, zul je de volgende keer weer gebruiken. Door jezelf te overhoren weet je of je iets kent of niet.

d) Welk onderdeel lukt niet zo goed en waarom?

Stel, iets lukt niet zo goed. Probeer dan onder woorden te brengen wat er precies niet goed ging. De stappen van de leervaardigheden kun je gebruiken om na te gaan wat er mis ging. Bijvoorbeeld:

- Kende je je woordjes wel maar maakte je schrijffouten?
- Kende je bij geschiedenis wel de definities maar kon je toch de vragen niet beantwoorden?

Een goede manier is ook:

- Leg de moeilijkheid eens aan een ander uit.
- Zeg hardop tegen jezelf wat je niet begrijpt.

e) Klopte mijn tijdsplanning?

Voordat je met werken begint, maak je een tijdsplanning. Plan daarbij ook je pauzes en privé-bezigheden in. Bijvoorbeeld ieder halfuur vijf minuten pauze. Zo'n planning zal nooit precies kloppen. Alleen als je er helemaal naast zit, kijk je wat daarvan de oorzaak is. Langzamerhand zul je vanzelf beter leren plannen.

f) Had je er zin in?

Als je weet waarvoor je leert, gaat leren makkelijker.

g) Kon je je aandacht erbij houden?

Is het je gelukt je aandacht bij je werk te houden? Van welke afleiders heb je last gehad?

h) Wat leer je daarvan voor de volgende keer?

Probeer te bedenken wat een betere aanpak is voor de volgende keer. Kom je er niet uit? Vraag het aan je leraar.

12) Hoe houd ik mijn aandacht erbij?

Soms is het moeilijk je aandacht bij je werk te houden. Heb je er weleens aan gedacht dat jij jezelf misschien nog het meest afleidt van je werk? Je kunt afgeleid worden door dingen in jezelf of buiten jezelf.

a) Sluit afleiders in je hoofd buiten

De meeste afleidende gedachten maak je zelf. Je denkt aan wat je allemaal nog wilt doen of wat er gebeurd is. Een handige tip voor als je toch steeds aan hetzelfde moet denken: schrijf dat onderwerp op een blaadje papier en leg het omgekeerd op de hoek van je bureau. Als je klaar bent met je huiswerk, draai je het weer om.

b) Sluit je af voor afleiders van buiten

Geluiden die van buiten komen, kun je nu eenmaal niet afzetten. Ste je vingers in je oren of doe het alleen maar in gedachten. Vaak is het voldoende om te denken: 'Ik hoor het niet, ik houd mijn aandacht bij m'n werk.' Sommigen kunnen prima leren met bekende achtergrondmuziek.

c) Stel precies vast wat je wilt doen

Een goede tijdsplanning zorgt er ook voor dat je minder aan andere dingen gaat denken: tv kijken, sporten, je hebt het allemaal in je planning opgenomen. Door met jezelf af te spreken dat je gedurende een bepaalde tijd alléén met je huiswerk bezig bent, kun je je beter concentreren.